

© Nizamettin Yavuz

Tehlike Durumu*

Küresel ölçek

NT

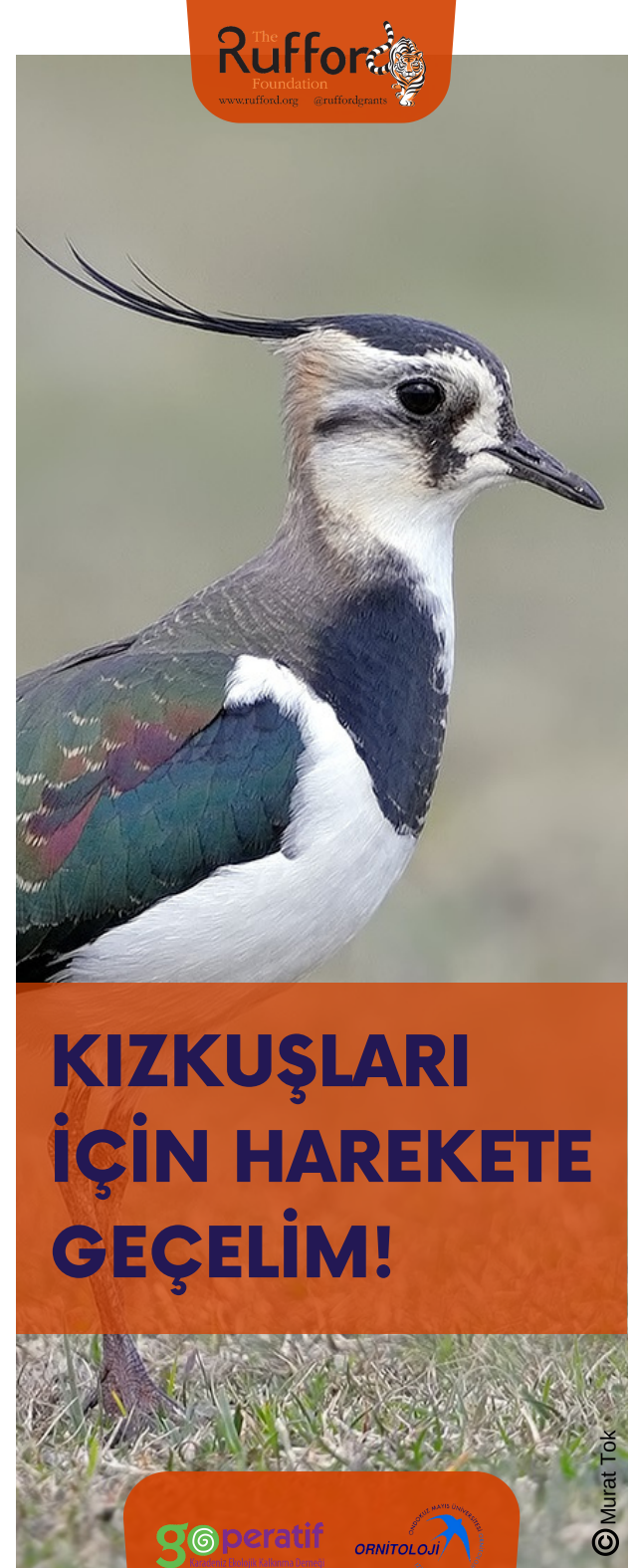
Tehdite açık

Avrupa ölçeği

VU

Duyarlı

*Kaynak: IUCN (Uluslararası Doğayı Koruma Birliği)

The Ruffor Foundation
www.ruffor.org @rufforgrants

KIZKUŞLARI İÇİN HAREKETE GEÇELİM!

Türe Yönelik Tehditler

Popülasyon azalma eğilimindedir. Bu azalmanın, yoğunlaşan arazi ve pestisit kullanımı, değişen tarım uygulamaları, sulak alanların drene edilmesi ve yumurta toplanması kaynaklı olduğu bilinmektedir. Kızkuşunun kuluçka zamanı, çeltik tarlalarındaki ekim faaliyetleri ile denk gelmektedir ve bu durumda olumsuz bir etkileşim söz konusu olabilir.

www.savenorthernlapwings.com

Take Action for the Northern Lapwings / Kızkuşları için Harekete Geçelim

[savenorthernlapwings](https://www.instagram.com/savenorthernlapwings)

[ALapwings](https://twitter.com/ALapwings)

goperatif
www.goperatif.org.tr

© Murat Tok

©Gökhan Coral

Habitat

Tarım arazileri, özellikle de çeltik tarlaları kızkuşlarının tercih ettiği başlıca habitatlar arasındadır. Bunun yanı sıra sulak ve açık otlaklar, çayırlar, göl ve nehir kenarlarında da bulunurlar. Kızkuşları yuvalarını, yüksek verimli tarım arazilerinde, 10 cm'den kısa otların olduğu alanlara inşa ederler.

Beslenme

Solucanlar, küçük balıklar, tohumlar ve diğer bitki parçaları kızkuşunun diyetinin büyük bir kısmını oluşturur. Özellikle solucanlar yavrular için önemli bir besin kaynağıdır.

Üreme

Üreme dönemi, Mart ayının başında akrobatik kur uçuşlarıyla başlamakta ve Haziran ayına kadar devam etmektedir. Yuvalar zemine açılan bir oyuk içine inşa edilmektedir. Yumurta sayısı 4-5 arası değişmektedir. 22-28 gün süren kuluçka sonrasında yavrular yumurtadan çıkmaktadır.

©Halit Uzun

©Nizamettin Yavuz

Kızkuşu

Vanellus vanellus

Geniş siyah göğüs bandı, beyaz karnı ve turuncu kuyruk altı lekesi ile orta boy bir kuştur. Uzaktan siyah-beyaz gözükse de yakından bakıldığında koyu yeşil üst tarafı mor-mavi renkte parıldamaktadır. Tepesi siyah, başın geri kalanı ise beyaz-kahverengi renklere sahiptir. İnce ve uzun ibiği uzaktan fark edilmektedir. Kısa siyah bir gagaya ve ince koyu pembe bacaklara sahiptir. Erkekler dişilerden uzun ibikleri, göğüslerinin daha siyah olması ve kanatlarının genişliğiyle ayrılabilir. Ayrıca üreme döneminde erkeklerin yüzleri daha keskin siyah-beyaz hatlara sahiptir. Gençler ise yetişkinlere göre çok kısa olan ibikleri ve soluk renklerdeki tüyleri ile ayırt edilebilir.

©Hüseyin Karasu

Dünyada Kızkuşları

Avrupa'dan Asya'ya kadar geniş yayılımı olan göçmen bir kuştur. Kuzey Afrika'nın ise küçük bir kısmında yayılım göstermektedir. Dünya popülasyonunun 5.600.000-10.500.000 birey olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye'de Kızkuşları

Ülkemizde başta İç ve Doğu Anadolu olmak üzere Ege Bölgesi, Karadeniz kıyıları, Marmara Bölgesi, Akdeniz Bölgesi'nin iç kesimleri ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin doğusunda yayılım göstermektedir. Türkiye'de üreyen kızkuşu popülasyonunun 10.000-20.000 çift olduğu tahmin edilmektedir.

KIZKUŞLARI TEHLİKE ALTINDA

Kızkuşlarının Kızılırmak Deltası'nda yaşadığını biliyor muydunuz?

FOTOGRAF: MURAT TOK

Kızkuşları için harekete geçelim!

daha fazla bilgi için;
www.savenorthernlapwings

The
Rufford
Foundation

www.rufford.org @ruffordgrants

goperatif
Karadeniz Ekolojik Kalkınma Derneği

ORNİTOLOJİ
ONDÜZ MAYS ÜNİVERSİTESİ
FACULTY OF SCIENCE

Fotoğraf: K. Halit Uzun

Fotoğraf: Nizamettin Yavuz

Kızkuşlarının
çeltik tarlalarında
ürediğini biliyor muydunuz?

KIZKUŞLARI TEHLİKE ALTINDA

Kızkuşları
için harekete
geçelim!

The
Rufford
Foundation

www.rufford.org @ruffordgrants

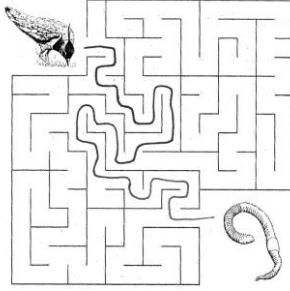
goperatif
Karadeniz Ekolojik Kalkınma Derneği

daha fazla bilgi için;
www.savenorthernlapwings.com

CEVAPLAR

Kızkuşlarının Habitattları: Çeltik tarlası, Göl kenarı, Çayır

Bunları Biliyor Musun?: Leş Kargası

Gizli Mesaj Oyunu: Kızkuşlarını Korumak İçin Harekete Geçelim.

Kızkuşlarının Arkadaşları: Uzunbacak, Leylek, Sığır Balıkçılı

S	P	E	S	T	I	S			
D	Ç	A	H	G	N	Ç	D	A	
A	S	E	D	F	I	V	E	R	
F	K	Ş	L	Z	C	E	L	I	
İ	D	E	Y	T	U	I	T	M	
T	L	Ş	D	F	I	G	A	J	
R	J	Ğ	A	L	V	K	E	R	
A	B	N	M	G	Ö	L	S	C	
K	I	Z	K	U	S	U	A	Ğ	
T	C	V	B	E	A	K	L	P	
Ö	Ğ	S	D	F	A	Ş	R	B	
R	I	E	K	L	I	E	Z	M	

KAYNAKÇA

- Furtun, Ö., Erciyas Yavuz, K., Karataş, A. (editörler) (2021). Trakuş Türkiye'nin Kuşları. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- www.trakus.org
- www.ebird.org
- www.birdlife.org

ETKİNLİK VE BOYAMA KİTABI

Hazırlayanlar: Melisa Bal, Deniz Oğuz

Katkı sağlayanlar: Hatice Handan Doğan, Kiraz Erciyas Yavuz,
Zehra Torun

KIZKUŞUNU TANIYOR MUSUN?

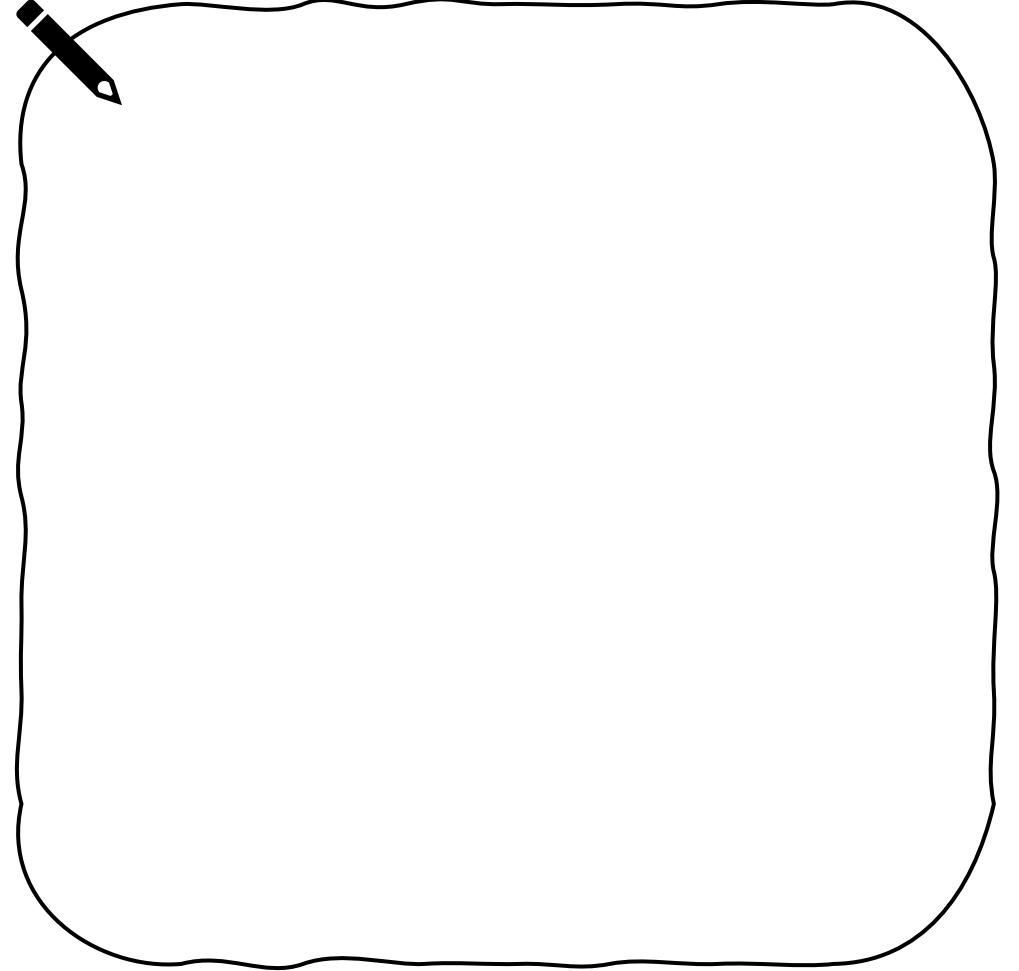

Kızkuşu uzaktan bakıldığında üst kısmı siyah üzeri yeşil, alt kısmı ise beyaz bir kuştur. Kuyruk altında turuncu bir kısım bulunur. Ayaklar ise pembedir. Haydi sen de kızkuşunu boya!

1- açık yeşil	4- turuncu
2- koyu yeşil	5- beyaz
3- siyah	6- açık pembe

SEN KIZKUŞLARINA NASIL YARDIMCI OLURDUN?

Sen bir kuş araştırmacısı olsaydın kızkuşlarını korumak için nasıl bir yol izlerdin? Projende neler yapmak istediğini aşağıdaki kutucuğa yaz!

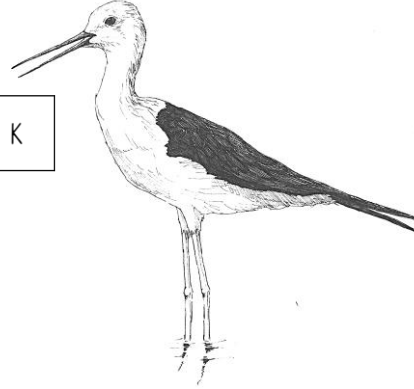

KIZKUŞLARININ ARKADAŞLARI

Çeltik tarlasında kızkuşlarıyla beraber görülen diğer kuş türlerini biliyor musun? Harfleri uygun şekilde sıralayarak doğru cevapları bul ve kuşları renklendir!*

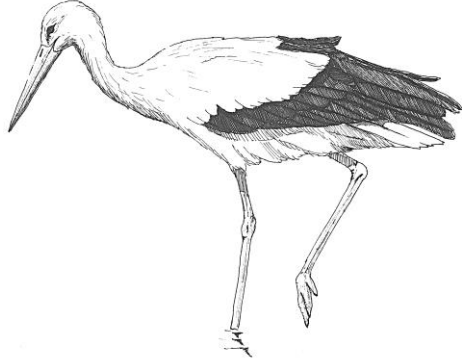
Z N U U B C A A K

CEVAP: _____

E L Y K E L

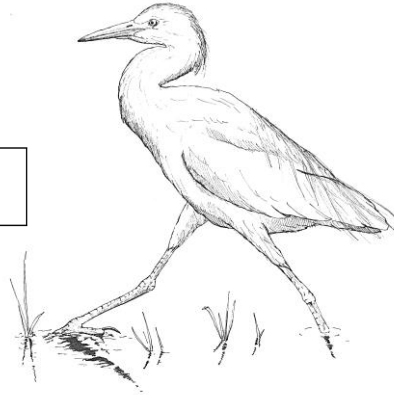
CEVAP: _____

I Ğ S R I

B L I K I L Ç I A

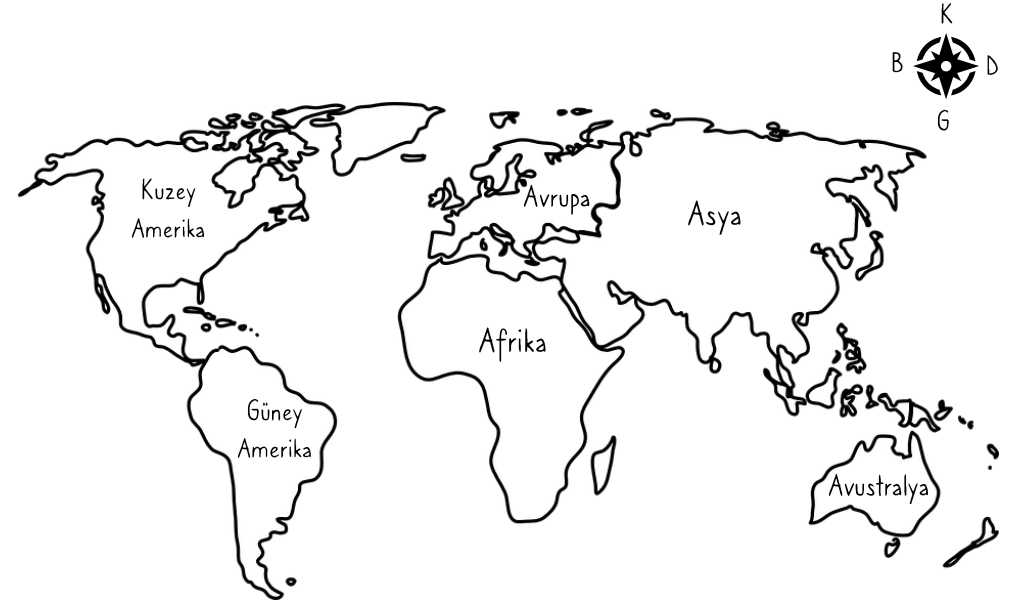
CEVAP: _____

KIZKUŞLARI NERELERDE YAŞAR?

Kızkuşları Asya, Avrupa ve Afrika'nın kuzeyinde görülürler.

Kızkuşlarının görüldüğü alanları dünya haritası üzerinde işaretleyebilir misin? Üreme alanlarını kırmızı, kışlama alanlarını mavi ve yerli olduğu alanları yeşil ile işaretle!*

*Üreme alanı: Bir kuşun üremek için bulunduğu alan.

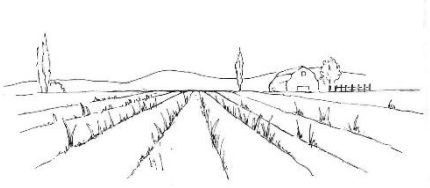
*Kışlama alanı: Bir kuşun kışı geçirdiği alan.

*Yerli: Bir kuşun yıl boyunca görüldüğü alan.

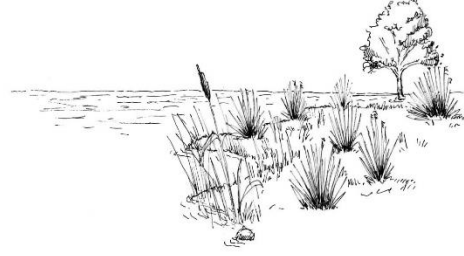
*Yukarıdaki kuş türlerini bilmiyorsan www.trakus.org sitesinden bu kuş türlerini öğrenebilirsin!

KIZKUŞLARININ HABİTATLARI*

Kızkuşları aşağıdaki habitatların hangilerinde yaşayabilir?
Doğru habitatları yuvarlak içine al!

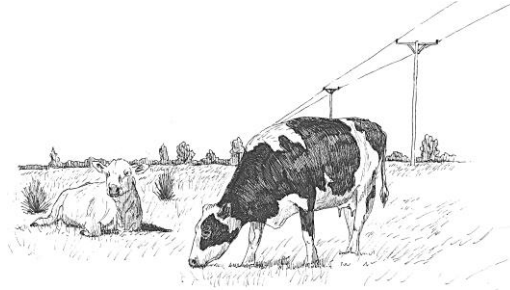
Çeltik tarlası

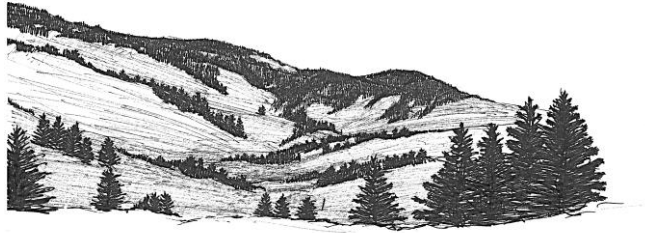
Göl kenarı

Şehir

Çayır*

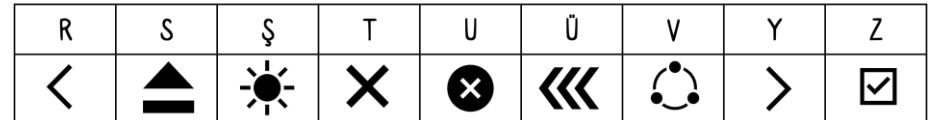
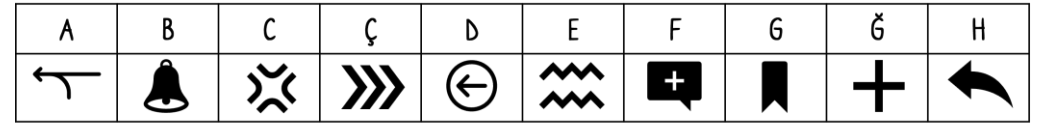
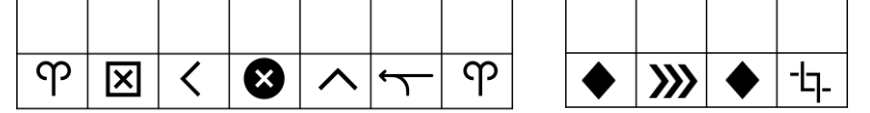
Dağ

*Habitat: Bir canlının yaşadığı yer.

*Çayır: Açık çimenlik alan.

GİZLİ MESAJ OYUNU

Aşağıda gizli bir mesaj var. Simgelerin hangi harflere ait olduğunu bularak gizli mesajı çözebilirsin!

KELİME BULMACA

Yandaki kelimeleri
aşağıdaki tabloda bulabilir
misin?

Bu kelimeleri biliyor
muydun?

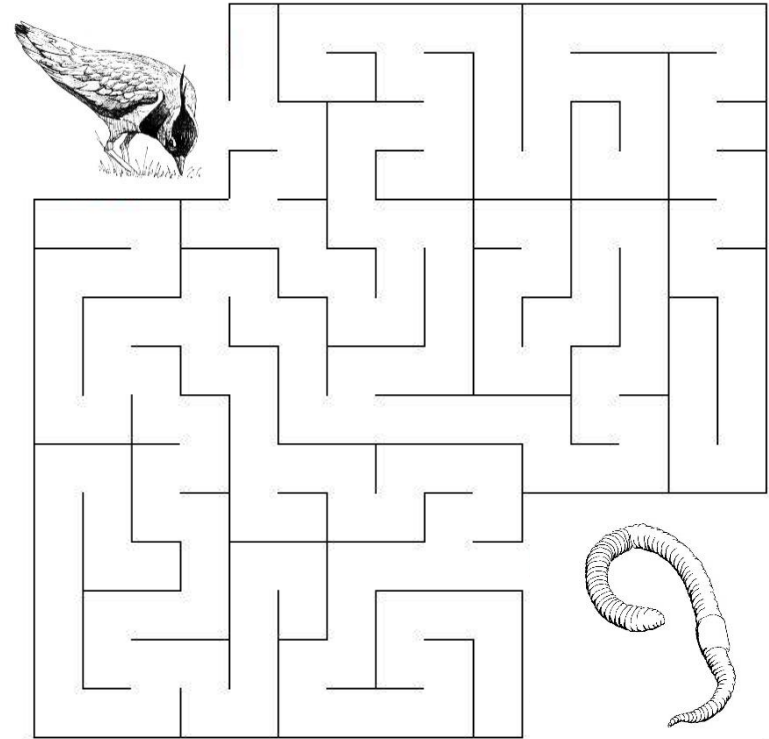

S	P	E	S	T	İ	S	İ	T
D	Ç	A	H	G	N	Ç	D	A
A	S	E	D	F	İ	V	E	R
F	K	Ş	L	Z	C	E	L	İ
İ	D	E	Y	T	U	İ	T	M
T	L	Ş	D	F	İ	G	A	J
R	J	Ğ	A	L	V	K	E	R
A	B	N	M	G	Ö	L	S	Ç
K	İ	Z	K	U	Ş	U	A	Ğ
T	C	V	B	E	A	K	L	P
Ö	Ğ	S	D	F	A	Ş	R	B
R	İ	E	K	L	İ	E	Z	M

KIZKUŞLARI NELERLE BESLENİR?

Kızkuşları solucan, böcek, örümcek ve bitki materyalleriyle beslenir.

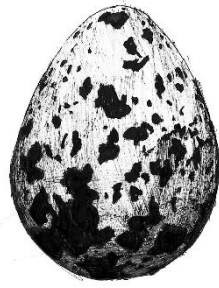
Kızkuşunun en sevdiği besin olan solucana ulaşmasını sağlar mısın?

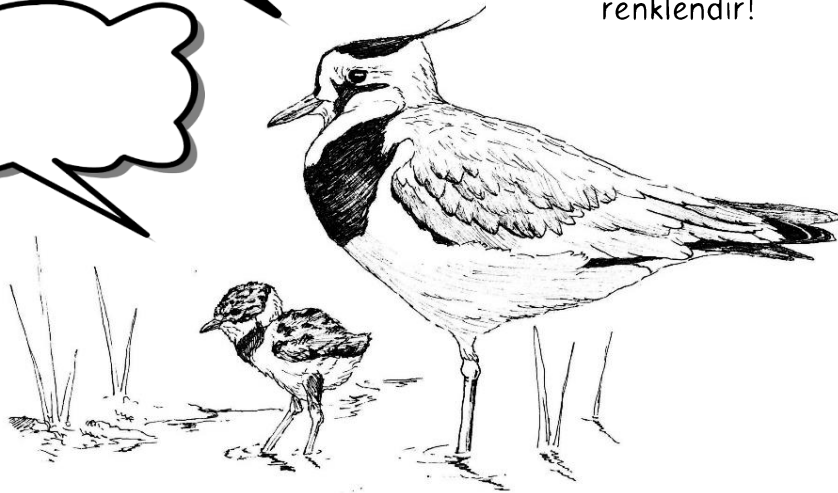
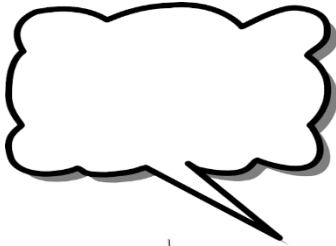
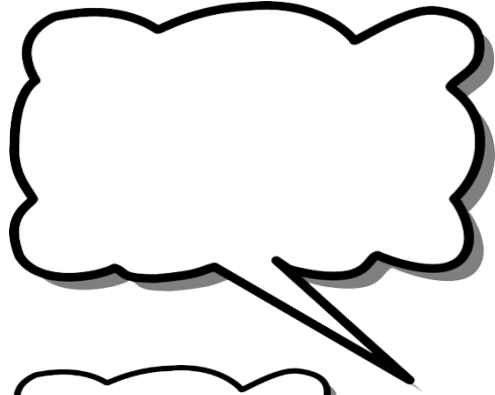
*Pestisit: Tarlalarda ekinlere zarar veren böcekleri öldürmek için kullanılan kimyasal maddeler.

KIZKUŞLARI NASIL ÜRER?

Kızkuşları her sene mart-haziran ayları arasında çayır, bataklık ve tarla gibi habitatlarda ürer. Yuvasını yere yapar ve 4 yumurta bırakır. Yavrular 22-28 gün içinde yumurtadan çıkar.

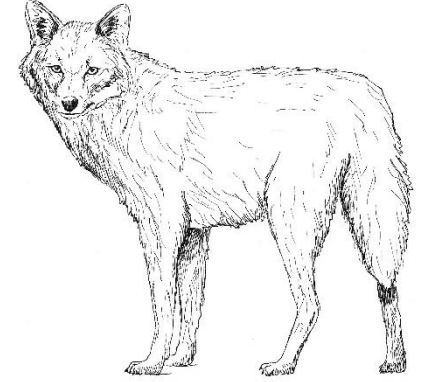

Anne ve yavrusu aralarında ne konuşuyor olabilir?
Haydi konuşma balonunu doldur ve yavru ile annesini renklendir!

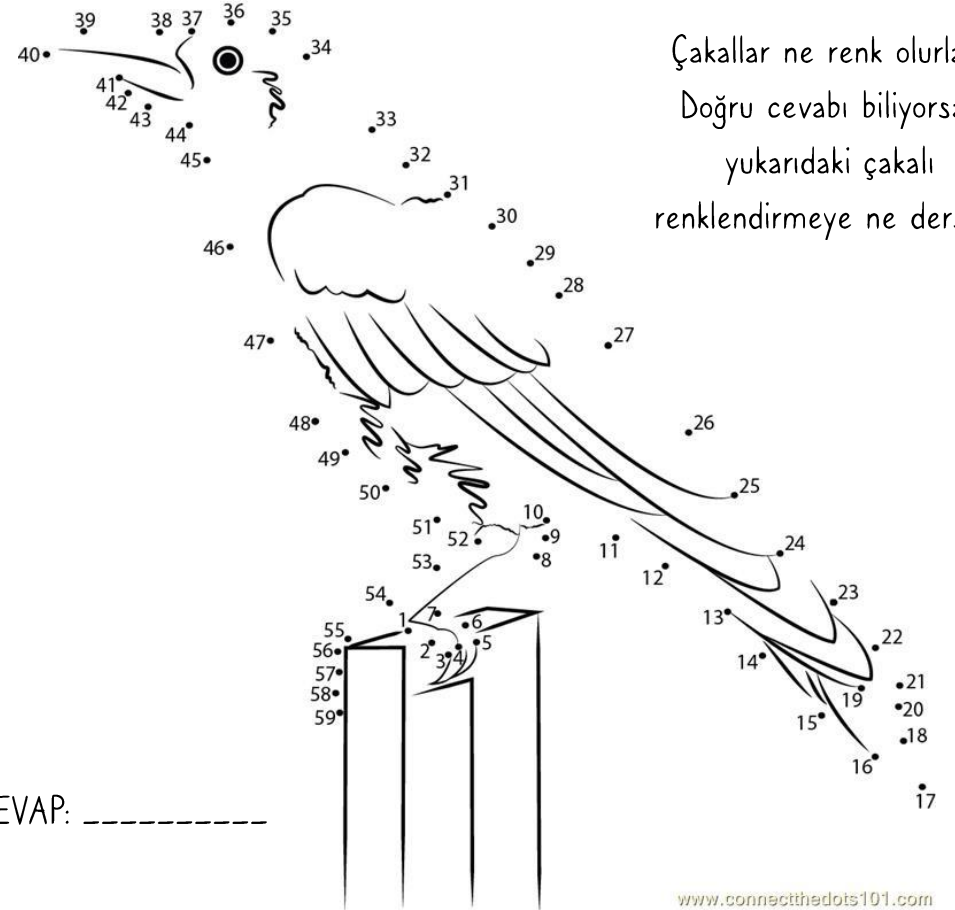

BUNLARI BİLİYOR MUSUN?

Çakal ve tilki gibi bazı memeliler kızkuşu yavruları ve yumurtaları ile beslenebilmektedir. Noktaları birleştirerek kızkuşu yumurtalarını seven diğer canlıyı bul ve renklendir!

Çakallar ne renk olurlar?
Doğru cevabı biliyorsan yukarıdaki çakalı renklendirmeye ne dersin?

CEVAP: _____